

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΠ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
«ΠΑΤΡΙΩΝ»
ΘΔΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 3 Α
ΤΗΛΕΦ. 582

ТА ПАТРІА

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΕΚΤΥΠΟΥΝΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2014-2018

ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΣ

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ
Ἐτονίσαμεν ἤδη τὴν μεταξὺ τοῦ ρεύσαντος αἵματος
καὶ τοῦ χρυσοῦ παρατηρηθεῖσαν κατὰ τοὺς δύο πολέμους
δυσαναλογία.

Ἀληθῶς, ἐνῶ ὁ δώσας τὸ πρῶτον ἔδωκε τὸ πᾶν, ὁ μὴ ἐντελῶς κωφεύσας καὶ δώσας τὸ δεύτερον ἠρκέσθη κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν προσφοράν τοῦ περισσεύματος, ἐνίοτε δὲ καὶ μέρους μόνον τοῦ περισσεύματος.

Εἶναι λοιπὸν ἀπλήγῃ τις καὶ πομπῶδης ἔκφρασις ἡ περι-
λάλητος ἐθνικὴ ἀλληλεγγύη ἥ τὸσον ὑψηλὰ ἀνῆλθεν
αἰφνης διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τῆς αὐτοθυσίας του ὁ εἷς,
ὥστε ὡς νάννος νὰ φαίνεται παρ' αὐτὸν ὁ ἕτερος ; Ἡ
μή, ὅπερ θὰ ἦτο καὶ τὸ θλιβερώτερον, μόνον εἰς τὴν
ἀναπόδραστον ἀνάγκην καὶ ἐπιβολὴν του νόμου ὀφείλε-
ται ὁ ἐπιδειχθεὶς ἡρωϊσμός καὶ αἱ μεγάλαι θυσίαι τοῦ
αἵματος, ὅπου δὲ ἐνήργει τὸ αὐτεξούσιον, ὑπῆρξε τοῦτο
φειδωλὸν, διστακτικὸν, ἐγώστικὸν καὶ ἀδρανὲς μέχρι
πλήρους ἀρνήσεως ;

Οὐδ' αὐτοὶ οἱ φανατικώτεροι τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἑλλη-
νισμοῦ, ἐφ' ὅσον εἶναι ἄνθρωποι καὶ δὲν εἶναι βούλγα-
ροι, οὐδ' αὐτοὶ ἡδυνήθησαν ν' ἀποκρύψωσι τὸν θαυμα-
σμόν, ὃν ἐξήγγειρε πανταχοῦ τὸ ἡρωϊκὸν μεγαλεῖον τῆς
νέας ἑλληνικῆς ἐποποιίας· οὐχὶ εἰς τὸν ἀλύγιστον τοῦ νόμου
σίδηρον ἀλλ' εἰς τὸ ἐμφωλεῦσθαι ἐν πάσῃ ἑλληνικῇ καρ-
δίᾳ πανευγενὲς αἰσθημα τῆς εὐελοθυσίας καὶ τοῦ πρὸς
τὴν Πατρίδα ἔρωτος ὀφείλεται ἡ θυσία ἡ μεγάλη καὶ
ἡ στέφασα αὐτὴν νίκη.

ἢ στέψασα αὐτὴν νίκη.
Τὴν ἐξήγησιν ὁμως τῆς ἀληθοῦς καὶ καταδήλου
καθυστερήσεως ἐν τῷ κλάδῳ τῶν ὕλικῶν θυσιῶν ἀλλα-
χοῦ δέον ν' ἀναζητήσωμεν καὶ ν' ἀνεύρωμεν ἐν πεποι-
θήσει δὲ, πεφωτισμένη ἐκ πείρας εἰδικῆς καὶ μελέτης,
ἐξάγομεν καὶ φρονούμεν ὅτι ἡ ἀναμφισβητήτως ὑπάρ-
ξασα καὶ παρατηρηθεῖσα δυσαναλογία ὀφείλεται οὐχί
εἰς ἑλλειψιν αἰσθήματος καὶ διαθέσεων ἀγαθωτάτων,
ἀλλ' εἰς ἑλλειψιν ἢ μᾶλλον πλήρη ἀνυπαρξίαν προπα-
ρασκευαστικῆς τινος ἐργασίας καὶ ὁργανώσεως ἱκανῆς
ὅχι νὰ ἐξεγείρῃ ἀλλὰ νὰ ὑπηρετῇ τὴν γενναιοφροσύνην,
ἥτις, καίτοι ἀκαθοδήγητος καὶ ἀχειραγώγητος, κατῴρθησε
πάλιν νὰ ἐπιδείξῃ τρανὰ τὰ σημεῖα τοῦ μεγαλείου της.
ἐνὸς συνθήματος, ἀνευ ἐνδεδειγμένων

Ἄφου ἄνευ ἑνὸς συνθηματος, ἀνευ ἐνδοξασίας,
ἀντιπροσώπων, ἀνευ καθωρισμένης κατευθύνσεως τοῦναν-
τίον δὲ μετὰ πολυποικίλων συνθημάτων, μετ' αὐτοσχε-
δίων οὐχὶ δὲ πάντοτε τῶν ἱκανωτέρων καὶ ἐπιβλητικω-
τέρων ὁδηγητῶν οἱ κρουνοὶ τῆς ἐθνικῆς γενναιοφροσύνης
ἐπλήρωσαν τὸν ρύακα διὰ δέκα περίπου ἑκατομμυρίων
χρυσοῦ, φαντάζεσθε τί ποταμὸς θ' ἀπέβαινεν οὗτος ἂν
τὰ κατὰ μυρίων ἐνίστε τοπικῶν ἀντιδράσεων, ἢ τυπικῶν
δυσχερειῶν παλαίسانτα τέκνα τῆς Πατρίδος ἤκουον
ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΣ ἀπὸ αὐτὸ τὸ στόμα Της μίαν λέξιν
ἱκανὴν νὰ συνταράξῃ κάθε καρδίαν;

TO AGION EYANGELION

Κυριακὴ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως.

(Ματθ. 1-25).

Κείμενον.

Βίβλος γενέσεως ¹ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ² γιῶν Λαβὶδ, υἱοῦ
Ἀβραάμ. Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ. Ἰσαάκ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ. Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν
καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν
Φαρὲζ καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ. Φαρὲζ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἑσρώμ. Ἑσρώμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ. ³ Ἀράμ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ. Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ναασσέν. Ναασσέν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών.
Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ρεχάβ. Βοὸζ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ὠβὶδ ἐκ τῆς Ρούθ. Ὠβὶδ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰεσαί. Ἰεσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν Βασιλέα.
Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς
τοῦ Οὐρίου, Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ροβοάμ. Ρο-
βοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά. Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἀσά. Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ. Ἰωσαφάτ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ. Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν.
Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωθαάμ. Ἰωθαάμ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἀχαζ. Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν. Ἐζεκίας
δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ. Μανασσῆς ἐγέννησε τὸν
Ἀμὼν. Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν. Ἰωσίας δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ
τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν
Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ. Σαλα-
θιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ. Ζοροβάβελ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἀβιούδ. Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ.
Ἐλιακείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ. Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε
τὸν Σαδώκ. Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχέιμ. Ἀχέιμ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ. Ἐλιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἐλεάζαρ. Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν. Ματθάν
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ. Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰωσήφ, τὸν ἄνδρα τῆς Μαρίας ⁴ ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰη-
σοῦς ⁵ ὁ λεγόμενος Χριστός· πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ
ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαβὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ
Δαβὶδ ἕως μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες
καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τῆς Χριστοῦ
γενεαὶ δεκατέσσαρες. Τοῦ δὲ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως
ἦν· μνηστευθεὶς γὰρ τῆς Μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῇ
Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, ⁶ εὗρεθῇ ἐν γαστρὶ
ἐχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἄνθρωπος αὐτῆς
δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι ⁷
ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν· ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐν-
θυμηθέντος, ἰδοὺ Ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη
αὐτῷ λέγων· Ἰωσήφ υἱὸς Δαβὶδ, μὴ φοβηθῇς παρα-
λαβεῖν Μαρίαν· ⁸ τὴν γυναικα σου, τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεν-
νηθὲν ἐκ Πνεύματος ἑστὶν ἁγίου· τέξεται δὲ υἱὸν καὶ
καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν, αὐτὸς γὰρ σώ-
σει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν· (τοῦτο
δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυ-
ρίου διὰ τοῦ ⁹ Προφήτου λέγοντος· ἰδοὺ ἡ Παρθένης

ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱὸν καὶ καλέσωσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἔστι μεθερμηνεύμενον, μεθ' ἡμῶν ὁ θεός·) διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ Ἀγγέλους Κυρίου, καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν, ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

Σημειώσεις.

1) Γενεαλογία. 2) Ἀπογόνοιο τοῦ Δαβὶδ. 3) Τὸν μνηστήρα. 4) Ἦτοι πρὶν ἢ συνοικήσωσιν ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ καὶ ἡ συνάψωσι συζυγίας σχέσεις. 5) Ἀγλοῖ τὸ ἀπροσδόκητον καὶ αἰφνίδιον τῆς καταστάσεως. 6) Μετὰ σκέψεως ἀπεφάσισε νὰ διαλύσῃ ἀνεπιστήμως καὶ ἀνευ διαζυγίου τὸν μετ' αὐτῆς ἀρραβῶνα. 7) Τὴν μνηστῆρ σου. 8) Ἰησοῦς μεταφράζεται σωτηρία Θεοῦ, διότι αὐτὸς θ' ἀπαλλάξῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἁμαρτίας. 9) Συνήθης ἔκφρασις ἐν τῇ Γραφῇ σημεινοῦσα οὐδέποτε. Ἰδ. 8. 7. Ψαλμ. 81, 1, Ματθαίου 28, 20.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

ΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους ΙΑ' ἐπιστολῆς 9—10. 17—40.

Ἐν τῇ αὐρίῳ ἀναγνωσθησομένη περικοπῇ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς ὁ Ἀπόστολος ἐκθέτει ὅσα οἱ πεποιοῦτες εἰς τὸν Θεὸν ἐπέτυχον διὰ τῆς θερμῆς αὐτῶν πίστεως καὶ ἀναφέρει μέχρι ποίων θυσιῶν δύναται νὰ φθάσῃ ὁ ἄνθρωπος χάριν τῆς πίστεως αὐτοῦ. Γράφων δὲ τὴν ἐπιστολὴν αὐτοῦ πρὸς Ἑβραίους φέρει πάντα τὰ παραδείγματα ἐκ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας, ποιησάμενος δὲ λόγον περὶ τοῦ δικαίου Ἀβελ, περὶ τοῦ Ἐνῶχ τοῦ Νῶε, τοῦ Ἀβραάμ καὶ πολλῶν ἄλλων ἱστορικῶν προσώπων τοῦ Ἰσραήλ, φθάνει εἰς τοὺς προφήτας Γεδεών, Βαράκ, Σαμψών, Ἰερθεά, Δαυὶδ καὶ Σαμουὴλ, οἵτινες ἐνισχυόμενοι διὰ πίστεως κατέλαβον βασιλείας· ὁ Σαμψὼν πολλάκις τοὺς Φιλισταίους, ὁ Βαράκ τὸν Σισάρα, ὁ Δαυὶδ τοὺς Ἀμανίτας καὶ Ἀμαλκιίτας καὶ τοὺς Σύρους. Ἐφράζαν στόματα λεόντων, ἐσέθεν δυνάμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαιρᾶς καὶ πλείστα ἄλλα θαυμάσια ἐπέτελεσαν ἄτινα διέσωσαν ἡ ἱστορία. Ὑπάρχουσιν ὅμως ἅπαντα ὅσα ἐπιτευχθέντα διὰ τῆς πίστεως χάριν τῆς ὁποίας οἱ πιστοὶ ἐθυσίασαν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν. Ἄλλοι δὲ ἐτυμπακίσθησαν οὐ προσδεχάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν διὰ ῥοπαλίων τούτέστι προυτίμησαν νὰ ἀποθάνωσιν ἢ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς συνελήφθησαν καὶ ἐμαστιγώθησαν, ἐρρίφθησαν δὲ εἰς δεσμὰ καὶ φυλακὴν ὡς οἱ ἀπόστολοι ἄλλοι ἐλιθοβολήθησαν, ἐπριονίσθησαν, ἀπέθανον διὰ μαχαιρᾶς· ἄλλοι δὲ εἴτε καταδικασμένοι εἴτε ἐκουσίως φεύγοντες ἐνεδύνοντο δέρματα περιπλανώμενοι εἰς ἐρημίας εἰς ὄρη, καὶ κατακόμβας σπερούμενοι τῶν πάντων κακουχούμενοι καὶ ἐν διαρκεί ταλαιπωρίᾳ καὶ θλίψει διάγοντες. Διδακτικώτατον μάθημα πρὸς πρόοδον τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι τὰ λαμπρὰ ταῦτα παραδείγματα, ἅτινα ὁ Ἀπόστολος φέρει ἐκ τῆς παλαιᾶς καὶ καινῆς διαθήκης.

Τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος, ἐξ οὗ τὰ παραδείγματα ταῦτα, πλέον παντὸς ἄλλου κατώρθωσε καίτοι μικρόν, ἀποχωρισθὲν τῶν Αἰγυπτίων νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ πολλοὺς μετὰ ταῦτα αἰῶνας ἐν μέσῳ μυριάδων ἐθνῶν. Καὶ ἀπώλεσε μὲν πολλάκις τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ ἐνεκα τῆς ἀπιστίας καὶ ἐκφυλισμοῦ τινῶν ἀρχηγῶν αὐτοῦ ἀνέκτισαν ὅμως θριαμβευτικῶς αὐτὴν ἐξ ἰσού διὰ τῆς πίστεως ἄλλων ἐθνικῶν προσώπων ἀναδεικνυομένων ἐκάστοτε ἐκ τοῦ λαοῦ τούτου. Οὐδεὶς δύναται σήμερον νὰ μαντεύσῃ, ὅποιον θὰ ἦτο σήμερον τὸ Ἰουδαϊκὸν

ἔθνος ἐὰν μὴ τὸ αἷμα τοῦ σταυρωθέντος Μεσσίας διεσκόρπισεν αὐτό. Πάντως ὅμως ὡς ἔθνος, διεδραμάτισεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ σπουδαῖον μέρος παρὰ τὴν μικρότητα αὐτοῦ καὶ παρὰ τὸν χωρισμὸν αὐτοῦ ἀπὸ παντὸς λαοῦ μὴ πιστεύοντος εἰς τὸν ἴδιον Θεὸν τὸν Ἰεχωβά. Ἡ σπουδαία δὲ αὕτη ἱστορικὴ δύναμις τοῦ λαοῦ τούτου ὀφείλεται εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν αὐταπάρνησιν ἀνδρῶν τινῶν Ἰουδαίων, οἵτινες ἤγαγον τὸν λαὸν εἰς τὴν πρόοδον. Ἡ πρόοδος δὲ ἐν γένει τῶν κοινωνιῶν στηρίζεται ἐπὶ τῆς πεποιοήσεως τῶν ἀτόμων καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως αὐτῶν. Ὅσα μετὰ ταῦτα ὁ Ἀπόστολος ἀναφέρει ὅτι ὑπέστησαν οἱ ὑπέρμαχοι τῆς πίστεως αὐτῶν χάριν αὐτῆς τόσα καὶ πλείονα ἕκαστος ἡμῶν, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη, ὀφείλει νὰ ὑπομείνῃ διὰ τὰς ἱερὰς ἰδέας τῆς θρησκείας καὶ τῆς πατρίδος. Εἰς τὴν ἱερότητα τοῦ σκοποῦ ἀποβλέπων ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἀψηφῇ τὰ ἐμπόδια καὶ τοὺς κινδύνους· ὁ Χριστιανὸς διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ὁ Ἕλλην διὰ τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος! Ὁ Ἕλλην Χριστιανὸς διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ τὸ ἔνδοξον Ἑλληνικὸν ἔδαφος. Τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα δέον νὰ παραμερίζωσιν ἀπέναντι τοῦ συνολικοῦ καλοῦ· τότε δὲ μόνον ἦτε Ἑκκλησία καὶ τὸ ἔθνος θὰ προδεύσῃσαν ὅταν εἰς ἕκαστος ἡμῶν ἐν τῷ κύκλῳ τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ἐργάζεται ἀνεκδότως ὑπὲρ τῆς συνολικῆς προόδου.

Η ΠΑΡΓΑ

Κάποτε ἐμαλλώνανε οἱ Παρρηνοὶ καὶ οἱ Τοῦρκοι· Ἐπιάσαμε τὸν πόλεμον ὃς τὸ πούρνὸς ὡς τὸ βράδυ. Κι' αὐτοῦ στὸ γέρμα τοῦ ἡλιοῦ, δύο ὥραις νὰ βασιλέψῃ, Ἐπάψαμε τὸν πόλεμον καὶ πᾶ νὰ μετρηθῶμε. Μετροῦντ' οἱ Τοῦρκοι, τὰ σκυλιὰ καὶ λείπουν πεντακόσοι, Μετροῦνται καὶ οἱ Παρρηνοὶ καὶ λείπ' ἕνας λεβέντης. Μὰ ἰδὲ αὐτὸς δὲν εἰλεψε, μὰ ἰδὲ αὐτὸς δὲν λείπει, Καὶ τὸ τουφέκι χάλασε καὶ πάει νὰ τὸ φτιάξῃ.

Ο ΑΛΗΘΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Β'.

Ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τῶν «Πατρίων» εἶδομεν πῶς ἀνὴρ σοφὸς καὶ γνησίως φιλόπατρις, ὁ καθηγητὴς von Luschan ἐξεδήλωσε τοὺς φόβους αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῶν γεννήσεων προκείμενου περὶ τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Καὶ σημειώτεον ὅτι πρόκειται περὶ ἔθνους καὶ Κράτους μεγίστου, τοῦ Γερμανικοῦ, ἀνερχομένου μὲν εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια, ἔχοντες δὲ τὴν μεγίστην ἐν τῷ κόσμῳ βιομηχανίαν καὶ τὴν ἰσχυροτάτην ἐπὶ τῆς γῆς στρατιωτικὴν δύναμιν καὶ κατοικοῦντος χώραν συμπαγῇ. Καὶ τῶρα ἂς λάβῃ, παρακαλῶ, ταῦτα ὑπ' ὅψιν πᾶς φιλόπατρις Ἕλλην, καὶ ἂς ἐφαρμόσῃ ταῦτα ἐπὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Ἄν τοῦτο πράξῃ, θὰ ἴδῃ ὅτι ἡμεῖς ἀπαρτιζόμεν ἔθνος μικρόν, Κράτος δὲ μικρότερον, ὅτι στερούμεθα βιομηχανίας, ὅτι κατοικοῦμεν χώραν διασχιζομένην καὶ διακεκομμένην ὑπὸ τῆς θαλάσσης εἰς πολλὰ μέρη, οὕτω δὲ φαίνεται ὡς νὰ ὦθ' ἡμεῖς εἰς ἐκπατρισμόν, εἰς ἀποικίαν. Ἄν δὲ θελήσῃ προσέτι νὰ ἐξετάσῃ καὶ ποιοὶ τινες εἶναι οἱ περιστοιχίζοντες ἡμᾶς λαοί, Ἀλβανοί, Σλαῦοι καὶ Τοῦρκοι, θὰ παρατηρήσῃ ὅτι πάντες οὗτοι διακίευνται μὲν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐχθρικῶς πρὸς ἡμᾶς, εἶναι δέ, τοῦλάχιστον οἱ Ἀλβανοὶ καὶ Σλαῦοι, γονιμώτεροι ἡμῶν, αὐξάνονται εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον, διὸ καὶ ἐξηπλώθησαν ἀνὰ τὰς ἡμετέρας χώρας, τὴν Ἠπειρον καὶ τὴν Μακεδονίαν καὶ ἐτόλμησαν νὰ καταλάβωσιν αὐτάς. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι κατόπιν τῶν σκέψεων τούτων θὰ αἰσθανθῇ διὰ τὸ ἔθνος καὶ διὰ τὴν

πατρίδα ἡμῶν φόβον πολὺ μεγαλύτερον ἐκείνου, τὸ ὅποιον ἐκφράζει διὰ τὴν Γερμανίαν ὁ Γερμανὸς σοφός.

Πόσον μεγάλην σημασίαν ἔχει πᾶσα αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ, νοεῖ τις καὶ ἐκ τῶν ἀκολούθων λόγων, τοὺς ὁποίους σεπτὸς Ἱεράρχης Μακεδονικῆς πόλεως ἐλεγέ μοι πρὸ 4 ἐτῶν. «Ἐπειδὴ παρεθέρουν οἱ ὁδριτμοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ πόλει ἐν ἣ ὑπάρχει ἡ ἀρχιεπισκοπὴ μου, εἶναι μικρὸς, ἀπεφάσισα καὶ ἐνεργόφην δημότης ἐν αὐτῇ, οὕτω δὲ ἠξήθη κατὰ μίαν μονάδα ὁ ὁδριτμός ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων αὐτόθι».

Ὁ ἔχων ταῦτα πρὸ ὀφθαλμῶν δὲν δύναται νὰ μὴ λυπηταί ὅτι χιλιάδες νέων καὶ ἀκμαίων Ἑλλήνων ἀντὶ νὰ μένουν ἐν τῇ πατρίδι, ἀντὶ νὰ νυμφεύωνται καὶ συντελοῦν εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, τρέχουσιν εἰς τὰ τέσσαρα ἄκρα τοῦ κόσμου, ὅπου, ἂν μὴ τι ἄλλο, πάντως ὅμως δὲν νυμφεύονται καὶ δὲν γεννῶσιν Ἑλληνίδας, δηλ. στηρίγματα τῆς φυλῆς καὶ τῆς πατρίδος ἡμῶν. Βεβαίως ὁ ἐκπατρισμός ἔχει, ἢ τοῦλάχιστον εἶχε, μέχρι τοῦδε τοὺς σοβαροὺς λόγους καὶ τὰς αἰτίας αὐτοῦ, καὶ οὐδένα ποτὲ θὰ θελήσωμεν νὰ κατηγορήσωμεν διὰ πράξιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀναπόδραστος ἀνάγκη ὥθησε τόσους καὶ τόσους ἀδελφούς ἡμῶν. Πόσοι ἐκ τῶν ἐκπατρισθέντων δὲν ἠδυνήθησαν διὰ τῆς ἐν τῇ ξένῃ τιμῆς ἐργασίας τῶν νὰ πληρώσωσι τὰ χρεῖα αὐτῶν καὶ νὰ ἀπαλλάξωσι τὰς ὑποθηκωμένας πατρικὰς περιουσίας; πόσοι δὲν ἠτύχησαν νὰ ἀποκαταστήσωσιν ὅπως ἤθελον ἀδελφάς, νὰ διαθρέψουν γέροντας γονεῖς κλπ.; Ταῦτα πάντα καὶ ἄλλα πολλὰ καλὰ καὶ φιλόανθρωπα, ἀληθῶς ἐλληνικώτατα ἔργα ἠδυνήθησαν βεβαίως νὰ ἐπιτελέσωσιν πολλοὶ ἐκ τῶν ἐκπατρισθέντων. Ἀλλὰ καὶ πόσοι τούτων δὲν ἐδυτύχησαν, δὲν ἠσθένησαν καὶ δὲν ἀπέθανον ἐν τῇ ἀφιλοξενίᾳ ἁλλοδαπῇ! Πόσοι τούτων δὲν ἀπέκτισαν ἐκεῖ τὸ φοβερόν νόσημα τῆς φθίσεως καὶ δὲν ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα συντετριμμένοι, ἐρείπια, ἵνα ἀποθάνωσι καὶ ταφῶσιν ἐν αὐτῇ! Καὶ τὸ μέγιστον, πόσα τέκνα δὲν θὰ ἐγένων οὗτοι, τὰ ὅποια δὲν ἐγέννησαν καὶ τὰ στερεῖται σήμερον ἡ Ἑλλάς! Διὰ πάντα ἐγέννησαν καὶ τὰ στερεῖται θὰ δυνήθῃ νὰ μᾶς πείσῃ νὰ μὴ λυπώμεθα διὰ τὴν φοβερὰν ταύτην αἰμορραγίαν καὶ νὰ μὴ πούμεθα διὰ τὴν ἀποδημήσαντες ἐπανέλθωσι ταχέως καὶ οἱ ἐν τῇ πατρίδι μέχρι τοῦδε μένοντες εὐρίσκωσι τοῦ λοιποῦ πόρον ζωῆς ἐν αὐτῇ καὶ οὕτω παύσῃ ἡ μεγάλη αὕτη ἀνοικτὴ καὶ φοβερὰ πληγὴ, ἣτις τόσον πολὺ συντελεῖ εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν γάμων καὶ ἐπομένως καὶ τῶν γεννήσεων νέων Ἑλλήνων, εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἀλλ' ἐπ' ἱσῆς δὲν δύναται ὁ βλέπων τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ τὰ κατὰ τοὺς γείτονες ἡμῶν λαοὺς νὰ μὴ λυπηταί ὅτι τόσοι καὶ τόσοι νέοι καὶ τόσοι καὶ τόσοι νέοι προτιμῶσι τὸν ἄγαν βίον. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι μεγάλα ἱστορικὰ καὶ κοινωνικὰ ἀνάγκαι ἀναγκάζουσιν αὐτοὺς εἰς τοῦτο, καὶ ἡμεῖς δὲν θὰ θελήσωμεν ποτὲ νὰ ψέξωμεν τινὰ, διότι ὡς ὅμως τῶν ἀναγκῶν τούτων δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι καὶ ἡ φύσις καὶ ἡ ἐκκλησία καὶ ἡ πατρίς φαίνονται φανερά ὅτι ὑπαγορεύουσιν ἡμῖν. Ἀλλ' ὅπως ἄλλοτε οἱ νέοι ἐκείνοι Σπαρτιάται ἠρνήθησαν νὰ ἐγερθῶσιν πρὸ τοῦ διαδαινόντος ἐνώπιον αὐτῶν ἐνδόξου στρατηγοῦ Δερκυλλίδα λέγοντες ὅτι οὐδ' αὐτὸς, ἐπειδὴ ἔμενεν ἄγαμος, ἠθέλησε νὰ γεννήσῃ τέκνα, τὰ ὅποια νὰ ἐγερθῶσιν ἡμέραν τινὰ πρὸ αὐτῶν, τῶρα μὲν νέων βραχύτερον δὲ γερόντων, τοιοῦτοτρόπως σήμερον οὐδεὶς θὰ μᾶς πείσῃ ποτὲ, ὅτι οἱ ἄγαμοὶ μένοντες προσφέρουσιν εἰς τὴν πατρίδα ἰσχυροὺς ὑπηρεσίας ὅσας οἱ καιροποιήσαντες, καὶ ὅτι ἐπομένως οἱ ἄγαμοὶ εἶναι ὁμοίως παρὰ τῆς πατρίδος ἀγάπης καὶ τιμῆς ἄξιοι ὅπως καὶ ἐκείνοι οἱ ὅποιοι νυμφεύονται καὶ τεκνοποιοῦντες οὐχὶ μόνον τῶρα προσφέρουσιν τὰ τιμιώτατα

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΙΑ'

Ἐκ τῆς Πέλλας προβαίνομεν πρὸς τὰ Γιαννιτσὰ διὰ τῆς Ἑγνατίας οδοῦ. Ἡ ὁδὸς αὕτη, ῥωμαϊκὸν κατασκευάσμα, εἰς στρατιωτικὸς γενομένη σκοπός, εἶναι ἐκ τῶν ἐλαχίστων ῥωμαϊκῶν ἔργων τῶν εἰς ὠφέλειαν ὁπωςδήποτε τοῦ ἀνθρώπου περισωθέντων εἰς ἡμᾶς. Λέγοντες ῥωμαϊκὰ ἔργα δὲν ἐννοοῦμεν τοὺς ναοὺς, τὰς θριαμβικὰς πύλας τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου οὔτε τὰς ζωγραφίας τῆς Πομπηίας καὶ τοῦ Βοσκορεάλα οὔτε τοὺς πεζογράφους καὶ τοὺς ποιητὰς τοὺς ῥωμαίους· διότι ταῦτα πάντα ἢ ὅλως μόνον Ἕλληνες ἐργάζοντο, ὅποιοι οἱ ἀρχιτέκτονες Ἐρμόδωρος ὁ Κύριος καὶ ὁ Μικρασιάτης Ἐρμογένης (1), ὅποιοι οἱ ζωγράφοι πάντες σχεδὸν οἱ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ὑπὸ τὴν Ῥώμην ἐργασθέντες, ἢ ἔχουσιν μὲν Ῥωμαῖοι ἐργασθῇ αὐτὰ, ἀλλὰ κατὰ παραγγέλματα τῶν Ἑλληνικῶν διδασκάλων, ὅποια πάμπολα ἰδρύματα καθ' ὅλον τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος (2), ὅποια ἐν τῇ συγγραφικῇ τέχνῃ, πλὴν πάντων τῶν ἄλλων καὶ ἱστορικῶν καὶ ῥητορικῶν καὶ δραματικῶν καὶ λυρικῶν ἔργων, αὐτῇ τοῦ Βεργιλίου ἢ Διωνείας, περὶ ἧς εἰπὸν τινες ὅτι συνεράφη ἐκ παντοδαπῶν χωρίων Ἑλλήνων ποιητῶν, ὥστε ὁμοιάζει μὲ τὸ ἐκ παντοίων τεμαχίων ὑφάσματος συρραπτόμενον παραπέτασμα. Μόνον τὴν ῥωμαϊκὴν ψυχὴν τὴν εὐπρεστοῦσαν εἰς τὸ χυδαίως ἄσθονον (3) ἐπέζητουν καὶ κατάρθωνον νὰ ἐμφυσήσωσιν εἰς πάντα σχεδὸν (πλὴν τοῦ Βεργιλίου, τοῦ Ὀρατίου, τοῦ Κικέρωνος καὶ δύο-τριῶν ἄλλων συγγραφέων) τὰ κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλληνικῶν ποιούμενα ἔργα αὐτῶν.

Ἀλλὰ πλὴν τούτων καὶ ἄλλα εἶναι τὰ δηλοῦντα καθαρὸν τὸν ῥωμαϊκὸν χαρακτῆρα κατασκευάσματα. Ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ—ἡ θεοειδὴς εἰς εὐγένειαν, ἐδίδαξε καὶ τοὺς ἀρχαίους λαοὺς, καθ' ὅσον ἦτο εἰς ἐκείνους δυνατόν—καὶ τοὺς νεωτέρους εὐρωπαϊκοὺς· ν' ἀποβλέπωσι πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ νοητοῦ Ὀλύμπου θρόνον τοῦ Ὑψηλοῦ. Ῥωμαῖοι ἀνὴρ ὁ Μενήνιος Ἀγρίππας, διὰ νὰ πείσῃ ποτὲ τὸν ῥωμαϊκὸν δῆμον, ἔλαβε παρομοίωσιν ἐκ τῆς κοιλίας, ἐν ᾗ οἱ Ἕλληνες ἐκήρυττον πάντοτε τὴν λιτότητα, καὶ ἂν εἶχον τὸν πλοῦτον τοῦ Νικίου ἢ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐδαπάνων αὐτὸν εἰς τριηραρχίας, εἰς κόσμον τῶν ἐορτῶν, εἰς ἱδρυσιν μνημείων, ὅπως ὁ Πεισιάνης ἱδρυσεν τὴν Παισιανάκτιον στοάν, ἣν ἐκόσμησαν διὰ ζωγραφῶν ὁ Πολύγνωτος, ὁ Πάναινος καὶ ὁ Μίνων. Οἱ Ῥωμαῖοι, κατὰ τὴν ἀκμὴν αὐτῶν, τὸν πλοῦτον ἐδαπάνων εἰς τραπέζας βεβαρυμένας ὑπὸ παντοδαπῶν καὶ ἀφθονωτάτων τροφῶν, καὶ ἔτρωγον ἀπαύστως, καὶ διὰ νὰ φάγωσι πάλιν ἐκένουν τὸν στομάχον προβαίνοντες εἰς ἐκουσίους ἐμέτους· καὶ δὲν ἠτύχουν ἐξ ἀηδίας. Ἐν ᾧ γνωρίζομεν τὴν εὐγένειαν τῶν Ἑλλήνων συμποσίων μετὰ τροφῶν ὀλίγων, οἶνου ἀνθοσμίου ὀλίγου, ἄσμάτων ἐναρμονίου μέλους, αὐλητρίδων, ὀρχηστρίδων ὀρχουμένων ἐμμελείαν καὶ λόγων φιλοσόφων περὶ εὐδαιμονίας, περὶ ἀρετῆς περὶ μουσικῆς, περὶ τοῦ ἰδανικοῦ ἔρωτος

(1) Ἐκτίσε τὸν ἐν Κόρρ ναν, ὁ δ' Ἐρμόδωρος τοὺς ναοὺς Διὸς καὶ Ἡρας.

(2) Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν τῇ βορείᾳ Ἀφρικῇ καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ἀσίᾳ.

(3) Ἐν τῷ Κολοσσαίῳ ἐθεώοντο καθήμενοι καὶ ὄρθιοι 105 χιλιάδες θεατῶν καὶ ἐν τῷ μεγάλῳ Ἱπποδρόμῳ 150 χιλιάδες. Οἱ τᾶροι τῆς Καικίλιας Μετέλλας, τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Ἀδριανοῦ εἰς τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους μετεβλήθησαν εἰς φρούρια.

τοῦ κληθέντος πλατωνικοῦ. Τὰ Ἑλληνικὰ θεάματα ἀγῶνες γυμνικοὶ ἦσαν, ἵπποδρομικοί, ἀγῶνες ἀρμάτων, ἀγῶνες μουσικοὶ ἐν Δελφοῖς ἢ ἐν τῷ Ὠδεῖῳ ἐν Ἀθήναις διδασκαλία δραμάτων νέων ὡς ἡ Ὀρέστεια τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Φρυγίου τῆς Μιλήτου ἢ Ἄλωσης, τοῦ Εὐπόλιδος οἱ Δῆμοι καὶ αἱ πομπαὶ τῶν Παναθηναίων καὶ τῶν Διονυσίων. Ἐλθωμεν εἰς τὴν Ῥώμην· τὸ θέατρον κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀκμῆς, καὶ ὅτε ἔτι ἔζων ὁ Βιργίλιος καὶ ὁ Ὀράτιος καὶ ὁ Κικέρων, ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ ἦτο πρῶτιστα δὲ τὰ θεάματα τὰ ἐν τῷ Μεγίστῳ Ἱπποδρόμῳ (Circus maximus) καὶ τὰ ἐν τῷ Ἀμφιθεάτρῳ (Colosseum), ὅπου πρὸ τῶν ὁμμάτων καὶ αὐτῶν τῶν ποιητῶν, τῶν ῥητόρων, τῶν φιλοσόφων κατὰ χιλιάδας ἐπιπτον κατακοπτόμενοι οἱ μονομάχοι ὑπ' ἀλλήλων, ἄλλοι μονομάχοι κατεσπαράσσοντο ὑπὸ τίγρεων καὶ λεόντων, κατὰ στίφη δὲ μυριοπληθῆ ἐρίπτοντο σπαράγματα τῶν θηρίων οἱ αἰχμάλωτοι πρὸς τέρψιν ἄρρητον καὶ πάντων τῶν Ῥωμαίων καὶ μάλιστα τῶν διαβοήτων εἰς ἀσέλγειν καὶ ἀπανθρωπίν δεσποινῶν τῆς Ῥώμης. Εἰς κατανόησιν δὲ τῆς ἀγροικίας καὶ τῆς ἀμαθίας τῶν Ῥωμαίων περὶ τὸ καλὸν ἔστωσαν τοῦ πορθητοῦ τῆς Κορίνθου Μομμίου οἰολόγοι. Ὅπως οἱ Οὔνοι, οἵτινες ἠγνόουν μὲν τὴν ἀξίαν τοῦ χρυσοῦ, ἀλλ' ὅμως ἠρπάζον αὐτόν, οὕτω τῶν Ῥωμαίων οἱ πλείονες ἠγνόουν μὲν τὴν ἀξίαν τῶν Ἑλληνικῶν ἔργων τῆς τέχνης ὅμως, ἀλλ' ἠρπάζον αὐτὰ καὶ μετέφερον ἐκ τῶν ἡμετέρων πόλεων εἰς Ῥώμην. Καὶ ὁ Μόμμιος λοιπὸν ἀπεγύμνωνε κατὰ τὸ ἦθος τὴν κατασκευαστομένην Κόρινθον ἐκ τῶν ἀγαλμάτων καὶ τῶν εἰκόνων καὶ ἄλλων ἔργων, νομίζων δὲ βεβαίως ὅτι ταῦτα κατασκευάζονται, ὅπως αἱ στάμνοι καὶ αἱ κέραμοι εἰς τὰ κεραμοποιεῖα τῆς Ῥώμης, παραγγέλλων εἰς τοὺς εἰς τὴν μετακόμισιν ἀπασχολημένους ἐργάτας νὰ προσέχωσι μὴ συντρίψωσι τι, διότι ἄλλως θὰ τοὺς τιμωρήσῃ, ἠπειλήσεν αὐτοὺς λέγων ἀνὰ ἔχετε τὸν νοῦν σας μὴ καταστρέψετε τίποτε, διότι θὰ σὰς βάλλω νὰ τὸ κάμετε νέον». (1)

Ὁ χαρακτήρ λοιπὸν τῶν Ῥωμαίων ἐκφαίνεται εἰς τὸ ζητεῖν πανταχοῦ τὸ χρήσιμον· διότι γεφύρας, ἰσχυράς καὶ πολυτόξους ἔκτιζον, ὑπονόμους, ὑδραγωγεία, περιστρωφάς, πάντα ἐκτεταμένα, μάλιστα ὁδοὺς. Τοιαύτη ὁδὸς ἡ Ἀππία ἢ δι' ὅλης τῆς Ἰταλίας κατὰ μῆκος διερχομένη, τοιαῦται δ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἑλληνικῇ Χερσονήσῳ ἢ ἀπὸ Δουνάβεως μέχρι τῆς Αἰνίου καὶ αὕτη δὴ, ἣν πρὸς τὰ Γιαννιτσὰ βεβήσομεν, ἢ Ἀγνατία, στρατιωτικὴ ὁδὸς ἀπὸ Δυρραχίου ἀρχομένη καὶ διὰ τῆς Ἰλλυρίας τῆς Ἠπείρου, τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης λήγουσα εἰς τὸν Ἑλλήσποντον.

Τοιαῦτα ἦσαν τὰ κατασκευάσματα, εἰς ἃ ἠρέσκετο ἡ Ῥωμαϊκὴ ψυχὴ, τὰ δ' ἔργα τῆς ποιήσεως, τῆς πλαστικῆς καὶ τὰ τοιαῦτα εἰς κόσμον μόνον ἐπιπόλαιον καὶ εἰς ἐπίδειξιν ἦσαν διὰ τοὺς πλείστους. Καὶ μακρότερον μὴν ἐκάμομεν λόγον περὶ τούτων, ἀλλ' εἰς τοῦτο προήλθομεν ἵνα καταδείξωμεν ὅτι ταῦτα — μόνον — ὅπως ξένα ἦσαν καὶ πρέπει νὰ εἶναι πρὸς τὴν Ἑθνικὴν ἡμῶν ψυχὴν, ἥτις πάντοτε ἔκρινεν ὅτι τὸ ν' ἀποβλέπη τις ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ βίου τοῦ μόνον πρὸς τὸ ὠφέλιμον, δηλαδὴ πῶς θὰ γέμίσῃ τὴν κοιλίαν, οὐδόπως διαφέρει κατὰ τὰς σκέψεις τοῦ σκώληκος καὶ τοῦ χοίρου. Ὅλη δὲ τοῦ γένους ἡμῶν ἡ ἱστορία καὶ τῶν κατ' ἰδίαν πολιτῶν καὶ πόλεων ὅλων μαρτυροῦσι τοῦτο, ὅτι εἰς ἀνδράποδα ἀρμύζει νὰ δουλοῦνται ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, ἡμεῖς δὲ ἀδούλωτοι ὑπ' αὐτῆς καὶ ἀκαμπτοὶ μόνον ἀθάνατον βασιλίσσαν ἀγαπῶμεν τὴν Ἐλευθερίαν». Τοῦτο δὲ

καὶ ὁ κωμικοποιὸς Εὐπολὶς εἶπεν εἰσάγων που, (ἀπόσπ. 68) ψυχὴν μεγαλόφρονα, κιθαροδὸν τινα λέγοντα· «τρέχω διὰ τῆς ἀγορᾶς χωρὶς οὐδὲ νὰ γευματίσω οὐδὲ νὰ βάλλω τίποτε εἰς τὸ στόμα· ἀλλὰ μοῦ ἀρκεῖ ὅτι φέρω τὸν στέφανον τῆς νίκης». Εἵπομεν δὲ καὶ ἄλλοτε ἐν τοῖς Πατρίοις ὅτι ὁ ἱστοριογράφος Μένδελων λέγει τὴν εἰς θεσπέσιον ἔπαινον τοῦ γένους ἡμῶν παροιμίαν ἀδοῦ κακοπερνᾶ ἓνας ὄνος, ἐκεῖ ἓνας Ἕλληνα κλοπερνᾶ. Αὕτη δὲ ἡ καρτερία καὶ περιφρόνησις πρὸς τοὺς σπαράγμους τοὺς ἀγρίους τοῦ κτηνωδεστάτου τῆς ὑπάρξεώς μας μέλους τῆς κοιλίας, ἔφερε τὸν Ἰσοκράτην μετὰ τὴν πτώσιν τῆς πατρίδος του ν' ἀποθάνῃ ἀπέχων πάσης τροφῆς ἐκουσίως (ἀποκατεστήσας), τοῦτο ἦτο ἡ ἀθάνατος πνοὴ ἡ κραταιώουσα τοὺς Ἀθηναίους κατὰ τὴν πολιορκίαν ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου, ὥστε νὰ μὴ ἔρχονται εἰς διαπραγματεύσεις, ἐν ᾗ πολλοὶ ὑπὸ τῆς πείνης ἀπέθνησκον, τοῦτο ἐνεψύχωνε τοὺς κατοίκους τῆς Πόλεως κατὰ τὴν ἐπταετῇ ὑπὸ τῶν Ἀράβων πολιορκίαν ἐπὶ Κωνσταντίνου Γ' τοῦ Πωγωνάτου καὶ πρὸ ἑκατὸν περίπου ἐτῶν τοὺς Σουλιάτας, τοὺς Μεσολογγίτας καὶ τοὺς Ἀθηναίους. Καὶ οἱ ἡρώικοι τῶν τελευταίων τούτων ἀγώνων μας στρατιῶται ἔδειξαν ταῦτα, καὶ πρὸς τὴν πείναν καρτερήσαντες καὶ πρὸς τὸ παγετῶδες ψῦχος χάριν τῆς πατρίδος, τῆς τιμῆς καὶ τοῦ ὀδηγοῦντος αὐτοὺς εἰς τὸ τέλος τῶν ὀνείρων τοῦ γένους θεοδηγῆτου βασιλέως· διότι εἶχον τοιαῦτα διδάγματα τοῦ ἁγίου Ἑλληνικοῦ οἴκου καὶ τῶν διδασκόντων τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν, ἀφ' ὅτου ἐφάνη ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης τὸ γένος ἡμῶν.

Ἐκ τῶν καθαρῶς Ῥωμαϊκῶν ἔργων τί ἐσώθη; ὁδοὶ τινες, γέφυραι καὶ ὑδραγωγεία. Τὰ Ἑλληνικὰ παιδεύματα, ὁ βίος ὁ ὑψηλογνώμων, τὰ κηρύγματα περὶ ἐλευθέρου πολιτικοῦ βίου, ἡ φιλοσοφικὴ ἔρευνα περὶ θεότητος, περὶ τῶν φυσικῶν φαινομένων, περὶ ἀρετῆς, ἡ ποίησις ἢ Ἑλληνικὴ—θεῶν φωνή, ἡ τέχνη ἢ Ἑλληνικὴ—τῆς σοφίας πλάσμα καὶ τῶν χαρίτων—εἰς τὰ μαρμαίροντα δώματα τοῦ κατὰ θεὸν ζῆν, τοῦ ἀληθοῦς ἀνθρωπίνου βίου, ὠδήγησαν καὶ τὴν Ῥώμην αὐτήν, κατὰ τὸ δυνατόν, οὐχὶ εἰς τὸν ζωώδη βίον τοῦ χρησίμου τὸν ἄγοντα εἰς τὸν πολιτικὸν καὶ τῶν κοτ' ἰδίαν ἀνθρώπων θάνατον. Ὄδηγησαν δὲ καὶ πάντα τὰ μέγιστα τῶν νεωτέρων ἐθνῶν.

Ἄς προσέχωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ μὴ παρεκτραπῶμεν αὐτῶν. Τὰ Ἑλληνικὰ παιδεύματα ταῦτα ὠδήγησαν εἰς τὴν νίκην τοὺς στρατιώτας ἡμῶν, τοὺς πορθητάς τῶν Γιαννιτσῶν, ὅπου φθάνομεν τὴν ἐσπέραν.

ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Τί ἔγραψαν οἱ ξένοι.

Εἰς τοὺς Ἕλληνας στρατιώτας.

Σὰς εἶδα καὶ σὶν θάνατο, οὐκ εἶδα καὶ σὶν πόνο
Μόνον τὸ φόβο γύρω σας δὲν εἶδα πούθενά.

Ἀλέξ. Τράμπαν

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ν. Γ. Ἀλεξάνδρου. Π. Β. Τερζέστην
δείξεις διὰ τὰς ἀποστολάς Τουρκίας πρέπει νὰ σταλῶσιν ἐγκαίρως
Γ. Ν. Κ) π ο λ ι ν. Ὁμαρτᾶται ἐκ τῆς εὐκολίας τῶν τοπικῶν
χυδρομείων.

(1) Ἐάν ὁ Μόμμιος ἦτο διευθυντὴς τοῦ Μουσείου τοῦ Λούβρ τῶν Παρισίων, θὰ ἠνάγκαζε τοὺς φύλακας νὰ ζωγραφίσωσι πάλιν νέαν τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἐκ τῆς ἀμελείας αὐτῶν εἰκόνα τῆς Ριοκόνδας.